

Remissvar utkast lagrådsremiss: Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

Transammans - förbundet för transpersoner och närståendes yttrande angående *Utkast på lagrådsremiss: Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen*. Vi lämnar härmed över följande synpunkter.

Sammanfattning

En uppdatering av könstillhörighetslagen som separerar medicin från juridik, som utgår från självidentifikation och självbestämmande och som möjliggör för minderåriga att ändra sitt juridiska kön är den viktigaste rättighetsreformen för transpersoner sen tvångssteriliseringarna avskaffades. Det är av allra största vikt att få till en modern könstillhörighetslag, Transammans tillstyrker därför förslaget.

Transammans synpunkter i sin helhet

Transammans ser mycket positivt på att särskilja lagen som reglerar kirurgiska ingrepp i könsorganen vid könsdysfori från den juridiska processen kring ändring av det kön som framgår av folkbokföringen. Nytt juridiskt kön ska inte kopplas till eventuell medicinsk behandling. Att få ett juridiskt kön som överensstämmer med det upplevda könet är viktigt för många transpersoner och kan rädda liv. Köerna till medicinsk behandling är väldigt lång. Det kan dröja över två år innan en medicinsk utredning kommer i gång från remissdatum. Dessa väntetider ska inte vara ett hinder för att byta juridiskt kön. Det finns också transpersoner som inte upplever ett behov av vård, men som fortfarande kan vara i behov av att byta juridiskt kön.

Transammans ser mycket positivt på att det blir en enkel administrativ process för personer över 12 år att ändra det kön som framgår av folkbokföringen, samt att det inte ska krävas någon diagnos eller läkarintyg på att önskan om att ändra juridiskt kön är i linje med ens könsidentitet. Att byta juridiskt kön är inget som görs lättvindigt. Efter ett byte får du mängder av administration att hantera oavsett. Det ställer till det i allt från betyg och intyg till pass, id-kort och bankärenden. Det finns inget behov av att krångla till det ytterligare, utan en enkel administrativ process är enbart av godo. Transpersoner själva vet bäst vilket juridiskt kön som fungerar för dem, detta vare sig de får/behöver vård eller inte.

Transammans ser mycket positivt på att det möjligt för barn över 12 år som har sina vårdnadshavares tillåtelse att ändra det kön som framgår av folkbokföringen. Att det kan göras från 12 år är fullt rimligt. Just för barn i tonåren, runt puberteten kan känslan av dysfori vara extra stark. Samtidigt som många av dessa barn står i väntan på vård, eller nekas vård. Då kan möjligheten att byta juridiskt kön vara av enorm betydelse för att i alla fall tillfälligt lindra dysforin. Detta kan också underlätta för barn som går i skolor där deras könsidentitet inte respekteras. Då det går att ändra tillbaka är detta ingen irreversibel åtgärd, därför är det också rimligt att barn och vårdnadshavare tar detta beslut.

Transammans ser mycket positivt på att alla vars kropp inte stämmer överens med könsidentiteten omfattas av den nya lagen om kirurgiska ingrepp i könsorganen och att även de ickebinära som behöver kommer kunna få tillgång till underlivsoperationer. Icke binära ska självklart också ha rätt att välja hur mycket eller lite behandling de önskar, precis som transsexuella (de som fått diagnos). Idag kan t.ex. icke binära få hormonbehandling och alla vill inte det men för de som önskar bör det gå att få underlivskirurgi. Vården bör utgå från den vårdsökandes behov av att lindra könsdysfori.

Transammans anser att det är olyckligt att det krävs medicinsk prövning för att få ändra juridiskt kön ytterligare en gång. I och med att intyg från vårdgivare krävs för att få tillgång till nytt juridiskt kön sammanblandas juridiken med vården på ett sätt som går emot grundprincipen om självbestämmande. Förändringen bör gå hela vägen i att skilja det juridiska från det medicinska.

Transammans är positiva till att ta bort tillståndskravet för myndiga personer så att beslut om underlivskirurgi flyttas från Rättsliga rådet till den myndiga personen själv i samråd med behandlande läkare. Det är den myndiga transpersonen själv som i samråd med sin läkare bäst vet vilken typ av behandling eller kirurgi som behövs.

Transammans menar att det är positivt att det inte längre krävs synnerliga skäl för att få tillgång till kirurgiska ingrepp för personer mellan 18 och 23 år. Myndighetsåldern bör givetvis gälla även för avgörande beslut om den egna kroppen. Det är den myndiga transpersonen själv som i samråd med sin läkare bäst vet vilken typ av behandling eller kirurgi som behövs.

Transammans ser det som positivt att regeringen föreslår att även svenska medborgare bosatta utomlands ska kunna ändra sitt juridiska kön i folkbokföringen och kunna få ett pass med rätt juridiskt kön. Det tidigare kravet om folkbokföring har medfört stora problem och begränsningar för svenska medborgare som är bosatta i andra länder än Sverige, där kravet på folkbokföring i Sverige stått i direkt motsättning till andra krav som ställs av landet där personen exempelvis arbetar eller studerar

Transammans tillstyrker att Skatteverket ska vara beslutande myndighet när någon som är över 12 år ansöker om nytt juridiskt kön första gången. Vi hade gärna sett att Skatteverket även hade handlagt förnyade ändringar enligt samma procedur som vid en första ändring. Processen bör vara så enkel som möjligt utan olika överinstanser som ska lägga sig i vilket juridiskt kön en person vill vara registrerad som. Då är det enklast att handläggningen sker hos Skatteverket som inte har medicinska hänsyn att ta utan endast att verkställa den administrativa processen.

Transammans saknar en Barnkonsekvensanalys Då barnkonventionen är lag i Sverige hade vi gärna sett en barnkonsekvensanalys i utkastet och ställer oss frågande till varför en sådan inte gjorts.

Transammans Förbundsstyrelse genom

Ann-Christine Ruuth, Förbundsordförande